

Miközben írok játszom

Balázs Ágnessel beszélget Lovász Andrea

A Móra Kiadó *Mesék örökmozgóknak* könyvsorozata a sokszor túlterhelt, hiperaktív vagy figyelemzavaros gyerekeknek szól. A sorozatot Balázs Ágnes álmodta meg, az első kötet már megjelent, *A beszélő kiskutya* címmel.

Hány éveseknek írtad? Állatmesék, a szó szoros műfaji értelmében, vagy egészen másképpen kell olvasni ezeket?

Az *Örökmozgó*-sorozat legfontosabb célja, hogy játékosan lekösse azoknak a kisgyerekeknek a figyelmét, akik nehezen ülnek meg egy helyben, ezért a mesehallgatás kimaradna az életükből. Azoknak a gyerekeknek is érdemes felolvasni ezeket a meséket, akik nehezen koncentrálnak, figyelemzavarral küzdenek. Attól az életkortól ajánlom, amikor a gyermek már értelmezni és teljesíteni tud olyan egyszerű cselekvéssorokat, mint guggolj le, tapsolj

egyed, szaladj el az asztalig. A mesék főhősei állatok, hiszen ezek a történetek óvodás és kisiskolás korú gyermekeknek szólnak, és ebben a korban szívesen foglalkoznak a kicsik a természettel, növényekkel, állatokkal.

A *lusta cica*, a szófogadatlan kiskacsa és a csalafinta veréb előtt az első két mese az elfogadásról, másságról szól. Jól látom, hogy ezt tartod most a legfontosabb üzenetnek? Egyáltalán mennyire fontos, hogy valamiféle tanulságot, tanítást közvetítsenek a szövegek?

A mese feladata, hogy felkészítsen a ránk váró feladatokra, helyzetekre, segítsen feldolgozni az élményeinket, s hogy kapaszkodót nyújtson életünk fordulópontjain. Olyan történeteket írtam, amelyek a kisgyerekek számára fontos üzeneteket közvetítenek. A legfontosabb írói üzenetem a másság elfogadása, két mesében is ezzel foglalkozom (*A beszélő kiskutya*, *A zöld róka és a villamos*). Lényeges kérdés az is, hogy kit tekinthetünk igazi barátoknak, mennyire engedjük kihasználni magunkat? (*A lusta*

vendég) Első osztályos volt a lányom, amikor véres körmökkel jött haza az iskolából. Képes volt pusztán kézzel lehántani egy fa kérgét, azért, hogy a „barátai” játsszanak vele. Azonnal megbeszéltük, hogy mi fér bele egy barátságba és mi nem, de mennyivel jobb, ha mindezt egy mese kapcsán tehetjük meg, és nem egy életből vett példa hatására. A náthás kiskacsa története felhívja a kisgyermek figyelmét arra, hogy bár szabad döntéssel rendelkezik, minden tettének következménye van. Az eszes verébről szóló mese pedig arra biztat, hogy fedezzük fel a képességeinket, mert tehetségünkkel, adottságainkkal a magabiztosabbnak, ügyesebbnek tűnő ellenfeleinket is túlszárnyalhatjuk.

Nagyon egyszerű cselekményű, alapvetően egyetlen konfliktushelyzetre fókuszáló mesék ezek, ahol minden könnyedén elsimítható és megoldható. Valójában ennyire kerek és kompakt a gyerekek világa, illetve mennyiben határozza meg a célközönség, hogy milyenek ezek a mesevilágok?

A mesék hosszát s a cselekmény bonyo-

lultságát a gyermekek fizikai teljesítőképességéhez próbáltam igazítani. Ha túlságosan kifulladásos a mesehallgató a történet végére, akkor elveszítheti a kedvét és érdeklődését, márpedig fontos szempont volt, hogy egy-egy mese végighallgatása, végigmozgása sikerélményt jelentsen a gyermek számára. A szülő természetesen nehezítheti vagy könnyítheti is a feladatokat, a testvérek akár versenyezhetnek is egymással, vagy feloszthatják egymás között a cselekvésre buzdító szavakat.

Volt-e tesztközönség, akin kipróbáltad, hogy működnek ezek a szövegek – jelen esetben szó szerint?

Több mint tíz éve foglalkozom drámaalkotással. Évekig vezettem kisiskolásoknak színjátszó csoportot, szerveztem színjátszótáborokat ennek a korosztálynak. Újabb és újabb ötletekre volt szükségem ahhoz, hogy lekössem a kicsik figyelmét, s hogy elérjem, megtanulják az előadásra szánt mese szövegét. Mivel egyre nagyobb gondot jelent mind a szülőknek, mind a pedagógusoknak, hogy le tudják kötni a túlmozgásos gyerekek figyelmét, ez a könyv segítség lehet a számukra. A színjátszó csoportomban és író-olvasó találkozókra is kipróbáltam a módszert, működik.

Nem érzed kockázatosnak, hogy a „használati utasításban” leírt feladatok végzése közben elveszíti a hallgatók a mese fonalát? Illetve, hogy nem is a történésekre, szereplőkre figyelnek, hanem kizárólag a hívószavakra? Hiszen, ha jó a mese, akkor annyira el kell varázsolnia a hallgatóját, hogy sikerüljön belépnie a mesevilágba (éppen erre valók a népmesék kezdő és záróformái). De ha a mesehallgató gyerek feladatot keres a szövegben, ez az „elvarázsolódás” lehetőségét is kizárja. Így a mese maga megszűnik mesevilágnak

lenni, csupán szavak egymásutánja marad...

A kisgyerekek több dologra is képesek koncentrálni egyszerre. Ez a túlmozgásos gyerekekre is igaz. Miközben figyelnek a mese elején megadott szavakra, amelyekhez egy adott cselekvéssor társul, megértik a mese üzenetét is. Ezt könnyen ellenőrizhetjük, hiszen nincs más dolgunk, mint a mese elhangzása után feltenni néhány kérdést, melyek a mese tartalmára vonatkoznak. A gyerekek pontos válaszokat fognak adni. A gyermek a mozgás során nem eltávolodik, hanem még közelebb kerül a történethez, hiszen cselekvőként maga is részt vehet benne. Ő maga lesz a kiskutya, a róka vagy épp a náthás kiskacsa.

Mennyiben korlátozhatja az író az, ha szigorú módszertani elvárásoknak kell, hogy megfeleljen a szövege? Illetve vajon irodalom marad-e, a szó szépirodalmi jelentésében, vagy csu-

pán szórakoztató szemléltető eszköz-vé válik?

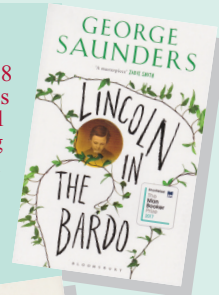
Sosem engedem, hogy bármi korlátozon írás közben. Miközben tisztában vagyok vele, hogy melyik korosztálynak írok, s mi a legfontosabb üzenetem a számukra, élek a szabadság lehetőségével, s miközben írok, én magam is játszom, és élvezem a játékot. Végtelenül tiszteltem a gyerekeket, csodálatos ajándéknak tekintem őket, akiktől sokat tanulhatunk, ezért a legnagyobb igényességgel írok nekik. A gyerekeket játékos módon lehet és érdemes tanítani. Ez a mese-könyv nemcsak a túlmozgásos és figyelemzavaros gyerekeknek szól, hanem mindazoknak, akik szeretnék levezetni a napi stresszt, kiszaladgálni, kimozogni magukból az élményeket. Szeretném, ha ezek a mesék – épp úgy, mint más könyveim is – fontos beszélgetések kiindulópontjaként közelebb hoznák egymáshoz a szülőket és a gyerekeket.

Irodalmi ajánlatunk

Lincoln In The Bardo – George Saunders – 4900 Ft

A texasi születésű, New Yorkban élő Saunders ezért a regényéért kapta meg az 50 ezer font (csaknem 18 millió forint) pénzzutalommal, és azonnali nemzetközi irodalmi hírnévvel járó brit kitüntést. A valós történeten alapuló mű 1862-ben kezdődik egy washingtoni temetőben, ahol Abraham Lincoln elnök 11 éves fiát gyászolja. Az amerikai polgárháború harcai most kezdenek igazán elmérgesedni, és az ország lakói lassan megértik: hosszú és véres korszak vár rájuk. Lincoln elnök tizenegy éves kisfia az orvosok jóslata ellenére meghal. Az újságok arról számolnak be, hogy az elnök többször ellátogat a kriptához. George Saunders eme történelmi tény köré szövi feledhetetlen történetét a családi szeretetről és veszteségről, amely kitör a valós, történet keretek közül, és egy vidám, ugyanakkor természetfeletti dimenzióban folytatódik tovább. Willie Lincoln igencsak fura szellemeket lát, egy köztes állapotba kerül – amelyet a tibeti hagyomány bardónak nevez – és kezdetét veszi egy rettenetes küzdelem a kis Willie lelkéért.

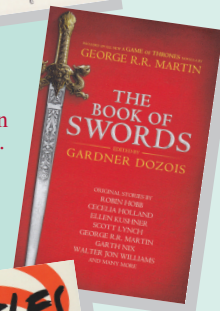
Leave Me – Gayle Forman – 3540 Ft

Gayle Forman, az emberi természet nagy ismerője ebben a regényében szembenéz a modern kor „anyaság kontra önmegvalósítás” ellentmondásaival. Maribeth Klein minden nap lohol haza, hogy vacsorát főzzön, kiszolgálja férjét és ikergyerekeit. Még azt sem akarja tudomásul venni, hogy szívrohamot kapott. Megdöbbenéssel tapasztalja, hogy lábadozása terhe családjának. Megteszi azt, amiről álmodni sem mert, becsomagol, és maga mögött hagyja addigi életét. De odaérve, ahova menni szerettünk volna, ahogy az lenni szokott, egészen más szemszögből látjuk az életet, a dolgok állását. Felszabadító új barátságoknak köszönhetően Maribeth végre veszi a bátorságot azoknak a rejtélyeknek a megismeréséhez, amelyeket mindeddig titkolt szerettei és önmaga elől. Gayle Forman a felnőtt olvasóközönségnek a rá jellemző humorral és emberismerettel arról mesél, hogy néha el kell hagynunk az otthonunkat azért, hogy ismét megtalálhassuk.

The Book of Swords – R.R. George Martin – 9420 Ft

A fantasy rajongóknak igazi gyöngyszem ez a kötet, 16 szerző elbeszéléseivel. Martin mellett olyan szerzők irtak még bele, mint Matthew Hughes, K.J. Parker, Scott Lynch, Robin Hobb, Garth Nix, C.J. Cherryh, Elizabeth Bear, Ellen Kushner, Ken Liu, Danial Abraham, Cecelia Holland és Peter S. Beagle. Ahogy azt a Trónok harca-univerzumban már megszokhattuk, most is csak egyvalami biztos: a halál. Mágikus világ, elképesztő kalandok, amikben a világ legjobb kardvívói és harcos amazonok vesznek részt, akik példaképül állnak élénk bátorságban, ravaszságban, kitartásban. Martin elbeszéléseinek címe 'A sárkány fiai', amiben újra belemerülhetünk a Trónok harca világába, amikor Targaryen királyok ülnek a Vastrónon.

Turtles All The Way Down – John Green – 5375 Ft

A könyv egy szökevény milliommossal és az érte kitűzött pénzzutalommal indul, de ennél sokkal többé válik. Egyszerre szól az élethosszig tartó barátságról, egy váratlan találkozás bensőségességéről, Star Wars fan fiction, és egy tuatara (hidasgyík) is felbukkan benne. De mindennek a tengelyében valójában Aza Holmes áll, egy tizenhét éves lány, akinek a mindennapjaiban is komoly harcokat kell vívnia saját mentális betegsége miatt. John Green ebben a régóta várt visszatérésében ugyanazzal az érzékenységgel meséli el Aza történetét, ahogyan azt tette korábbi regényeiben.

La Belle Sauvage (The Book of Dust Volume 1.) – Philip Pullman – 4945 Ft

„Az arany iránytű” írójának új könyve, ami első kötete egy új sorozatnak. A New York Times kritikusa szerint Pullman 20 év után folytatódó története olyan komplex világot tár elénk, amely több képzelőerőt mutat fel, kifinomultabb és nagyobb szabású mint Harry Potter univerzuma. A 11 éves Malcolm Polstead szülei és Asta névre hallgató démonjával lakik a Trout Innben Oxford közelében. A Temzén gyakran csónakázik La Belle Sauvage-nak nevezett kenujával egészen a Godstowban lévő apácázárdáig. Vendégük érkezik egy bébivel, kinek neve Lyra Belacqua, az ő története áll a cselekmény középpontjában. Az első kötet tíz évvel az Északi fény történései előtt játszódik.

A kötetek megvásárolhatók:

Librotrade Kft.

1173 Budapest, Pesti út 237.
Tel.: 254-0273 • Fax: 257-7472
E-mail: books@librotrade.hu
Honlap: www.librotrade.hu

Famulus Könyvesbolt

1137 Budapest, Újpest rakpart 5.
Tel.: 349-3656 • Fax: 288-0769
E-mail: famulus@chello.hu
Honlap: www.famuluskonyv.hu